

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Köszöntöm Önöket az új évben, melyben szakmai törekvéseik megvalósulását kívánom.

Bízom abban, hogy a kutatómunkájuk eredményeiről szóló híreket a magyar tudományos közösség számára hozzáférhetővé teszik s hírlevelünknek elküldik.

Év eleji hagyományos feladataink megvalósításán dolgozunk.

Az első eseményre februárban kerül sor, amikor az MTA területi bizottságai beszámolnak a külhoni magyar tudományossággal kapcsolatos tevékenységükről, a megvalósult és a tervezett rendezvényekről, kapcsolataikról.

Kocsis Károly elnök

2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK

A Nemzetközi **Címertani Akadémia levelező tagjává** választották **Szekeres Attila István**

sepsiszentgyörgyi heraldikust, az MTA köztestületének külső tagját.

[Bővebben:](#)

Magyar Nyelvőr Díjat kapott **Szabó Mihály Gizella** felvidéki nyelvész, a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem oktatója,

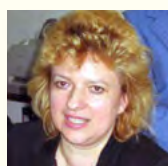
a Gramma Nyelvi Iroda vezetője, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Magyar Életfa Díjat kapott **Pénovácz Antal** vajdasági nyelvjárás- és néprajzkutató.

[Bővebben:](#)

A Vajdasági

Magyar Akadémiai Tanács **Aranybagoly Díját** kapta **Toldi Éva** irodalomtörténész és **Pósa Mihály** biokémikus, az Újvidéki Egyetem professzorai, az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

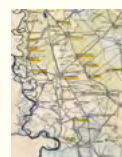
Hungarian American Coalition

Közzétették a Magyar-Amerikai Koalíció **Dr. Kiss Elemér** és

Éva ösztöndíj nyerteseinek névsorát a 2017-2018. tanévben.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

51 ezer **bácskai anyakönyvi képfelvétel vált kutathatóvá**

a Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár honlapján.

[Bővebben:](#)

Ezek a mai fiatalok címmel jelent meg értékelés a világhálón a **GeneZYs 2015**

kutatás eredményeiről.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

30 éves az Ungvári Nemzeti Egyetem Hungarológiai Központja.

[Bővebben:](#)

A kárpátaljai **Momentum Doctorandus** szervezet tisztújító **közgyűléséről** olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Megjelent a Drávaszögben **László Károly Ács Gedeon** élete és szülőföldképe című monográfiája. A szerző az MTA

köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelentek és elolvashatók a világhálón a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola új tudományos kiadványai:

Málenkij robot – GUPVI. Északkelet-Magyarországról elhurcolt áldozatok névsora (1944–1945). Szerkesztette:

Dobos Sándor és Molnár Ferenc.

[Bővebben:](#)

Hadifogság, málenkij robot, Gulág. Kárpát-medencei magyarok és németek elhurcolása a Szovjetunió hadifogoly- és kényszermunkatáboraiába 1944-1953.

Szerkesztette: **Molnár D. Erzsébet** és **Molnár D. István**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Acta Academiae Beregsasiensis 2017, XVI. évfolyam. Főszerkesztő: **Orosz Ildikó**, az MTA köztestületének

külső tagja.

[Bővebben:](#)

Bokor Zsuzsának, az MTA köztestülete külső tagjának szerkesztésében jelent meg és elolvasható a világhálón a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató

Intézet În căutarea tărâmului promis. Italienii din România című kötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent Nagyváradon **Magyari Sára A magyar mint idegen nyelv oktatása.** Fogalmak, helyzetek, megoldások című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent és elolvasható a világhálón a **Tudományos távlatok. Vajdasági magyar tudóstalálkozó 2017** című konferenciakötet. Szerkesztette **Kiss Ferenc**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézetnél az **Acta Ethnologica Danubiana.** Az Etnológiai Központ Évkönyve 18-19.

[Bővebben:](#)

Ökofilozófia címmel jelent meg a kolozsvári **Korunk** folyóirat **januári** tematikus száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági **Híd** című folyóirat **2017. októberi** száma.

[Bővebben:](#)

4. oldal

vmmt Összefoglalót olvashatnak a világhálón a **Magyar Tudomány Napja a Délvidéken – 2017.** Migráció, környezetvédelem – társadalom és természet címmel lezajlott tudományos tanácskozásról.

[Bővebben:](#)

Interjút hallgathatnak meg a világhálón a Gábor Dénes-díjjal frissen kitüntetett

Lingvay József vegyészmérnökkel, a Villamosmérnöki Tudományok Román Nemzeti Kutatóintézete tudományos főtájkárával, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón **Szabó Mihály Gizella** felvidéki nyelvészrel, a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem oktatójával, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón **Lampl Zsuzsanna** szociológussal,

a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem tudományos munkatársával, a Fórum Kisebbségkutató Intézet részlegvezetőjével, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

December 18-án tudományos konferenciát rendeztek Eszéken **Kommunikáció és nyelv – a látható és hallható kisebbség**

címmel.

[Bővebben:](#)

December 19-én Budapesten tartott előadást **Cserniczkó István** nyelvész,

a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpontjának vezetője, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagja **Magyarok Kárpátalján és a mindenkori államnyelv(ek)** címmel.

[Bővebben:](#)

Studium-konferenciát

rendeztek december 20-án

Csíkszeredában.

[Bővebben:](#)

Január 8-án Stockholmban tartott előadást **Németh Antal** hepatológus, a svéd Karolinska Egyetem professor emeritusa

Milyen tanulságokkal szolgálhat a svéd egészségügy a magyarnak? címmel.

[Bővebben:](#)

5. oldal

Ungarische Geschichte: Ungarn in der Zwischenkriegszeit címmel tartott előadást Bécsben január

11-én **Romsics Ignác** történész, az Eszterházy Károly Egyetem professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Nemzetközi tudományos konferenciát rendeztek Ungváron január

12-13-án **Nyelvek, irodalmak és kultúrák kölcsönhatása a globalizáció korában** címmel.

[Bővebben:](#)

Január 13-án **Magda Szabó, novelist** címmel tartott előadást Clevelandben **Fodor Mónika** nyelvész, a Pécsi Egyetem adjunktusa.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

Életének 94. évében **elhunyt Hotovoy Tibor** magyar–svéd építészmérnök, jövőkutató, az MTA külső tagja. Portréját és gondolatait hírlevelünk 2013/9., illetve 10. számában tettük közzé.

[Bővebben:](#)

85 éves korában **elhunyt Wagner István**

kertészmérnök, növény-nemesítő, a kolozsvári

Gyümölcsstermesztési Kutatóállomás nyugalmazott főkutatója, a kolozsvári Kertészeti Főiskola volt tanára, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Szabó Zoltán nyelvész-professzorra **emlékeztek** Kolozsváron születésének 90. évfordulója alkalmából.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

Az erdélyi Nagyszebenben született 525 éve **Oláh Miklós történész**, érsek.

Nevéhez fűződik a nagyszombati Jezsuita

Akadémia alapítása s az első egyetemi könyvtár elődjének 1561-es alapítása is.

[Bővebben:](#)

Gyulafehérváron született 275 évvel ezelőtt **Born Ignác mineralógus, geológus**.

Ő szervezte meg Selmecbányán a világ első nemzetközi műszaki–tudományos (bányász–kohász) kongresszusát.

[Bővebben:](#)

6. oldal

A felvidéki Breznóbányán született 235 esztendeje **Kmeth Dániel csillagász**, matematikus, a pesti Királyi Egyetem másodcsillagásza.

[Bővebben:](#)

Kerek 200 éve született a szepességi Késmárkon **Hazslinszky Frigyes Ákos botanikus**, tanár, akadémikus, a virágtalan növények botanikai feldolgozásának úttörője.

[Bővebben:](#)

A bácskai Zomborban született 175 évvel ezelőtt **Koch Antal geológus**, a kolozsvári tudományegyetem rektora, a Budapesti Tudományegyetem tanszékvezető professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

150 éve született Rimaszombatban **Richter Aladár botanikus**, a kolozsvári egyetem professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi Pipén született 130 éve **Gyulai Zoltán** kísérleti **fizikus**, a Budapesti Műszaki Egyetem professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A közép-erdélyi Szamosújváron született 115 esztendeje **Mártonfi László gyógyszerész**, a marosvásárhelyi egyetem tanszékvezető professzora, ahol ő teremtette meg a gyógyszerészeti kémiai oktatást.

[Bővebben:](#)

A székelyföldi Nyújtódon született szintén 115 évvel ezelőtt **Incze Gyula orvostani kutató**, a szegedi, illetve a budapesti orvosi egyetem professzora.

[Bővebben:](#)

110 éve született **Teller Ede** magyar származású amerikai **atomfizikus**, „a hidrogénbomba atyja”, több amerikai egyetem professzora, az MTA tiszteleti tagja.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Magyar Tudomány

a Magyar Tudományos Akadémia folyóirata • alapítva: 1840

Az MTA megújult **Magyar Tudomány** című folyóirata **várja** szerzőinek sorába a **külhoni magyar kutatókat**.

[Bővebben:](#)

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

Megjelentek a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal

7. oldal

új *innovációs pályázati kiírásai.*[Bővebben:](#)

NŐK
A
TUDOMÁNYBAN
EGYESÜLET

Pályázatot írtak
ki a *Nők*
a *Tudományban*

Kiválósági Díjra az agrártudományok,
a műszaki tudományok, valamint
az információs technológia tématerületeken.

A beküldési határidő: január 21.

[Bővebben:](#)

Fölkerült a világhálóra
az *Erdélyi Magyar*
Műszaki Tudományos Társaság
2018. évi *rendezvénynaplója*.

[Bővebben:](#)

2018. április 5-8.
között rendezik meg
Gyulafehérváron a XX. *Nemzetközi*
Bányászati, Kohászati és Földtani
Konferenciát.

A jelentkezési határidő: január 20.

[Bővebben:](#)

2018. április 26-29.
között rendezik meg
Marosvásárhelyen a XXVI. *Nemzetközi*
Gépészeti Konferenciát.

A jelentkezési határidő: január 28.

[Bővebben:](#)

Április 7-8-án rendezik
meg a székelyföldi
Szövétán

a *Történelemtanárok III. tudományos*
konferenciáját.

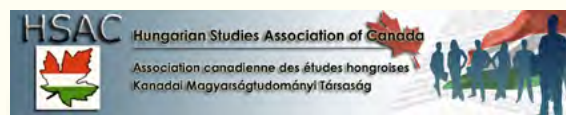
A jelentkezési határidő: február 25.

[Bővebben:](#)

SAPIENTIA
ERDELYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM

A Szeben megyei
Kisdisznódon június 8-10.
között rendezik meg idén a negyedik
Jogászyűlést.

A jelentkezési határidő: május 18.

[Bővebben:](#)

Május 26-28. között Regina városában
rendezik meg a Kanadai
Magyarságtudományi Társaság évi rendes
kongresszusát *Building Diverse*
Communities? Hungarians at Home
and Abroad címmel.

[Bővebben:](#)

Letölthetők a világhálóról
a kolozsvári *Korunk* folyóirat
2017. évi *lapszámai.*

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

8. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2018/1. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Csáky Móric

(Lőcse, 1936. április 3.)

*a Magyar Tudományos
Akadémia külső tagja*

Moritz Csáky was born in Levoča (Lőcse), Czechoslovakia on April 3, 1936. In 1945 the family immigrated to Austria. He attended the Grammar School in Bischofshofen/Salzburg and in 1954 he began studying philosophy, ethnology and theology in Vienna, where he received his absolutorium in theology in 1961. Then he went to the Pontifical Gregorian University in Rome and got Lic. hist. eccl. in 1963, and studied part-time at the Institut Catholique in Paris as well. Then he went back to Vienna, where he studied history, ethnology and musicology. He received his PhD in 1966 and PhD habil in 1979. He began working at the University of Vienna as assistant and lecturer (1967-1979), then associate professor for Modern

Csáky Móric Csehszlovákiában, Lőcsén született 1936. április 3-án. A család 1945-ben Ausztriába emigrált.

Bischofshafen/Salzburgban érettségizett 1954-ben, majd Bécsben folytatott filozófiai, etnológiai és teológiai tanulmányokat, 1961-ben kapta meg a teológiai absolutóriumot. Ekkor a római Gregoriana Pápai Egyetemre ment, 1963-ban szerzett Lit. hist. eccl. fokozatot. Közben Párizsban az Institut Catholique-ban részképzésen volt. Visszatért Bécsbe, a Bécsi Egyetemen történelmet, etnológiát és zenetudományt tanult, 1966-ban PhD, 1979-ben PhD habil fokozatot szerzett. 1959-től 1979-ig a Bécsi Egyetemen dolgozott tanársegédként, 1979-től 1984-ig pedig a Modern Történeti Tanszék docenseként. 1984-2004-ben a Grazi

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

History (1979-1984). In 1984-2004 he was full professor and chair for the Austrian and Modern European History at the University of Graz, where now he is professor emeritus. At the same time he is associate professor for Modern History at the University of Vienna and Professeur Associé à la Faculté des Lettres, Université Laval, Québec/Canada and Chairman of the Committee for Literature and Culture (Literatur- und kulturwissenschaftliches Komitee) of the Austrian and Hungarian Academy of Sciences.

He was initiator and head of the Long Term Research Program SFB Moderne: Vienna and Central Europe (1994-2005), lecturer at the Diplomatic Academy, Vienna (1988-1995), vice-president of the Austrian Scientific Research Fund FWF (1988-1997) and founder and president (1992/3-1995) of the IFK (Internationales Forschungszentrum Kulturwissenschaften, Vienna).

His main fields of research are the history of Central Europe (Habsburg Monarchy), social-intellectual history (18th-20th centuries), modernism/modernity/postmodernism and culture theory. He has a great number of publications in the above fields and lectured at several meetings and conferences.

He is full member of the Austrian Academy of Sciences, member of the National Board of IFK (Vienna), trustee of the Wittgenstein Archive (Cambridge/UK) and member of numerous National

Egyetem professzora és az Ausztriai és Modern Európai Történeti Tanszék vezetője volt, jelenleg professor emeritus, de oktat a Bécsi Egyetem Modern Történeti Tanszékén és a kanadai Québecben, az Université Lavalon. Elnöke az Osztrák és a Magyar Tudományos Akadémia Irodalom- és Kultúratudományi Vegyesbizottságának.

Kezdeményezője és vezetője volt az SFB Moderne: Bécs és Közép-Európa kutatási programnak (1994-2005), előadott a Bécsi Diplomata Akadémián (1988-1995), alelnöke volt az Osztrák Tudományos Alapnak (FWF, 1988-1997), alapítója és elnöke a bécsi Internationales Forschungszentrum Kulturwissenschaften (IFK) nemzetközi kultúratudományi kutatóközpontnak (1992/3-1995). Fő kutatási területe Közép-Európa története (Habsburg Birodalom), 18-20. századi művelődéstörténet, modernizmus/modernitás/posztmodern és a kultúratudomány. E témákban számos publikációja jelent meg, tudományos konferenciákon adott elő.

Rendes tagja az Osztrák Tudományos Akadémiának, tagja az IFK Nemzeti Testületének (Bécs), megbízottja a Wittgenstein Archívumnak (Cambridge, Egyesült Királyság), és tagja számos más nemzeti és nemzetközi tudományos szervezetnek és társaságnak. Tiszteletbeli tagja a Magyar Germanisták Társaságának (2006), a Spišský Dejepisný Spolok-nak (2014) és a Nemzetközi

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

and International Scientific Organisations and Societies. He is honorary member of the Gesellschaft Ungarischer Germanisten (2006), the Spišský Dejepisný Spolok (2014) and the International Association for Hungarian Studies (2016).

In addition he was member of the following scientific boards: International Advisory Board of the Collegium Budapest (1994-1997), European Science Foundation (Strasbourg): Committee for Social Sciences (1992-1995), Committee for Humanities (1996-2002), Advisory Board of the Austrian Institute of East and Southeast European Studies, Vienna (1996-2002), International Advisory Board of the Historical Museum Budapest (1995-2000), Executive Board of the Hungarian Scientific Research Fund (OTKA), Budapest (until 2009). In 1997-2009 he was Director of the Institute for Culture Studies and History of Theatre, Austrian Academy of Sciences.

His awards include the Leopold Kunschak Award (Vienna 1969), the Anton Gindely Award (Vienna 1982), the Széchényi Ferenc Award (Budapest 1990), the Prix Europe (Strasbourg 1994), the Wilhelm Hartel Award of the Austrian Academy of Sciences (Vienna 1997), the Karl von Vogelsang Award of the Austrian Republic (1998), the Golden Medal of the Slovak Academy of Sciences (2006), the Golden Medal of the Árpád Academy (2008) and the Henszlmann Imre Award (Budapest 2010).

Magyarságtudományi Társaságnak (2016). Emellett tagja volt az alábbi tudományos testületeknek: a Collegium Budapest Nemzetközi Tanácsadó Testülete (1994-1997), az Európai Tudományos Alap (Strasbourg) Társadalomtudományi Bizottsága (1992-1995) és Bölcsészettudományi Bizottsága (1996-2002), a Kelet- és Délkelet-európai Kutatóintézet (Bécs) Tanácsadó Testülete (1995-2000), végrehajtó bizottsági tagja volt a Magyar OTKA-nak (Budapest) (2009-ig). 1997-től 2009-ig igazgatója volt az Osztrák Tudományos Akadémia Kultúratudományi és Színháztörténeti Intézetének.

Kitüntetései többek között a Leopold Kunschak Díj (Bécs, 1969), az Anton Gindely Díj (Bécs, 1982), a Széchényi Ferenc Díj (Budapest, 1990), a Prix Europe (Strasbourg, 1994), az Osztrák Tudományos Akadémia Wilhelm Hartel Díja (Bécs, 1997), az Osztrák Köztársaság Vogelsang Díja (1998), a Szlovák Tudományos Akadémia Aranyérme (2006), az Árpád Akadémia Aranyérme (2008) és a Henszlmann Imre Díj (Budapest, 2010). Az Osztrák Tudományos Akadémia minden évben meghirdeti a Csáky Móric Ösztöndíjat. A 2.200 eurós díjat a Cseh Köztársaság, Szlovákia, Magyarország, Lengyelország, Románia, Bulgária, Ukrajna, Szerbia, Bosznia és Hercegovina, Horvátország vagy Szlovénia fiatal kutatója nyerheti el. 1998-ban Csáky Móricot a Magyar

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IV. oldal

Every year the Austrian Academy of Sciences announces the Moritz Csáky Fellowship, which amounts to € 2,200,- and is granted to young scholars and scientists in the Czech Republic, Slovakia, Hungary, Poland, Romania, Bulgaria, the Ukraine, Serbia, Bosnia and Herzegovina, Croatia, Slovenia.

In 1998 Moritz Csáky was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Linguistics and Literary Scholarship.

Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályában.

Contact

Österreichische Akademie
der Wissenschaften Institut
für Kulturwissenschaften und
Theatergeschichte, Postgasse 7-9.
A-1010 Wien

Bräunerstrasse 10/13
A-1010 Wien
Tel.: +43 1 5332010,
Mobil: +43 699 11494591
E-mail: moritz.csaky@chello.at
Web: www.oeaw.ac.at/ikt/team/moritz-csaky

Kapcsolat

Österreichische Akademie
der Wissenschaften Institut
für Kulturwissenschaften und
Theatergeschichte, Postgasse 7-9
A-1010 Wien

Bräunerstrasse 10/13
A-1010 Wien
Tel.: +43 1 5332010,
Mobil: +43 699 11494591
E-mail: moritz.csaky@chello.at
Honlap: www.oeaw.ac.at/ikt/team/moritz-csaky/

